

Kyläkeidas ry

Puumala-Nikula kyläverkkohanke

Puumala-Nikula kyläverkkohanke

LOPPURAPORTTI 30.06.2006

Kyläkeidas ry

Känsälä 11
69600 KAUSTINEN

LOPPURAPORTTI 30.6.2006

PUUMALA-NIKULA KYLÄVERKKOHANKE

Hankkeen numero	16870
Hallinnoija	Kyläkeidas ry (1531927-6) Känsälä 11 69600 KAUSTINEN
Toteutusaika	1.4.2004 - 30.6.2006

1. Tausta

Lauantaina 6.12.2003 oli lehdissä pieni ilmoitus, jossa Pohjanmaan TE-keskuksen maaseutuosasto ilmoitti haettavista varoista kylätason IT-pilottihankkeisiin. Asiasta kiinnostuttiin Kyläkeidas ry:n piirissä jo ennen tuota, koska tiedettiin kaupallisten operaattoreiden nihkeydestä laajentaa ADSL:n tasaisen yhteyden saatavuutta harvaan asuttuihin kyliin. Yhteyden saaminen Puumalan ja Nikulan olisi vaatinut välittömiä investointeja operaattorilta. Kylässä päätettiinkin toimia itse ja hakea rahoitusta, jonka avulla valokuitutekniikkaan perustuva laajakaistayhteys rakennettaisiin kylälle. Kyläverkon toteutusmallina toimi Halsualla jo vuosi aiemmin valmistunut Liedes-Meriläisen kyläverkko.

Aluksi kylässä kartoitettiin valokaapelista kiinnostuneet tahot joka savuun jaettavalla kyselyllä. Ensimmäisessä vaiheessa kiinnostuneita löytyi 90 taloutta, kun talouksien kokonaismäärä alueella on 150. Yhdistyksen tekemän oman esiselvityksen perusteella hankkeesta laadittiin kustannusarvio. Käytettävissä olevien tietojen perusteella Kyläkeidas ry jätti rahoitushakemuksen Pohjanmaan TE-keskukselle helmikuun 2004 loppupuolella.

Hankerahaa oli kuitenkin käytössä rajallisesti ja hakijoita oli runsaasti. Kaustisen seutukunta päätti toteuttaa erillisen kyläverkkojen esiselvityshankkeen, jossa etukäteen laaditun pisteytyksen avulla saataisiin selville mukaan pääsevät kylät. Käytännön neuvontaa saatiin seutukunnan kylien kehittämishankkeen Kyläkasein toimista. Uudessa esiselvityksessä oli ehtona saada hankkeeseen mukana olijoilta kirjallinen sitoumus, jossa hankkeen omarahoitukseen osallistutaan 1000 euron osuudella. Kyläkeidas ry lähetti jokaiseen alueen savuun sitoumuskaavakkeet, joita palautettiin lopulta 37 kappaletta. Pisteytystä varten selvitettiin myös mukaan lähtevät maatilat ja yritykset. Kyläkeidas ry:n hakemus sai eniten pisteitä Kaustisella ja pääsi mukaan rahoituksen piiriin. Yhdistys jätti esiselvityksen mukaisen muutoshakemuksen Pohjanmaan TE-keskukselle kesäkuussa 2004.

Tuolloin vielä auki olevassa tilanteessa yhdistyksen piirissä ilmeni halua toteuttaa hanke myös kokonaan omarahoitteisesti. Asiasta lähtikin tiedote jokaiseen savuun, mutta hanke ei sittemmin johtanut pidemmälle.

Kyläkase-hanke järjesti syyskuussa 2004 yhteisen koulutustilaisuuden, jossa verkon rakentamisen kokonaisuus selvitettiin pisteytyksessä menestyneille kylille.

Kyläkeidas ry sai TE-keskuksesta myönteisen hankepäättöksen 16.11.2004. Kyläverkkohankkeen kustannusarvioksi hyväksyttiin 130 415 euroa, josta julkisen tuen (EU+valtio) osuus oli 61 890 euroa. Kaustisen kunnalta haettiin julkista tukea 26 525 euroa ja se saatiin yhdistyksen tilille vuodenvaihteessa 2004. Yksityinen rahoitusosuus 37 000 euroa kerättiin kevään 2005 aikana kolmessa erässä. Yhdistys haki myös TE-keskukselta ennakon sekä hakeutui arvonlisävero-

velvolliseksi hankkeen osalta. Alkurahoitus saatiin näin kuntoon vasta keväällä alkamaan pääsevää rakennustyötä varten.

2. Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena oli:

- @ parantaa kyläläisten palveluja sekä työ- ja toimintamahdollisuuksia
- @ lisätä kylän viihtyisyyttä ja vetovoimaisuutta asuinympäristönä valokaapeliverkolla ja sen myötä tulevilla kylän kehityksellä.
- @ saada puhelinpalvelut, TV- ja videopalvelut, Data -palvelut ja kiinteistöjen valvonnan (älykäs koti) hoitumaan valokaapeliverkon kautta myös Puumalan ja Nikulan kyläkunnille,
- @ vetää valokuitukaapeli ja asentaa tarvittavat välineet liittymän avaamista varten ja opastaa käyttäjät
- @ käynnistää suunnitelmallinen verkon hyödyntäminen Puumalan koululta ja verkosta käsin järjestettävien kurssituksin.

3. Toimenpiteet

Kevään 2005 aikana kyläverkon rakennustyön esivalmistelut pääsivät alkamaan. Yhdistyksellä oli valmis suunnitelma ja kustannusarvio. Tulevan rakentamishankkeen tarvikeostot ja työsuoritteet oli kilpailutettu vuoden 2004 loppupuolella lähes kokonaisuudessaan seutukunnan muiden kyläverkkojen kanssa yhdessä. Käytännön kilpailutuksen hoiti Lestijärven maa- ja kotitalousseura. Kyläkeidas teki saaduista tarjouksista tarvittavat päätökset. Hankkeen työnjohtajaksi valittiin rakennusmestari Matti Mustajärvi ja rakentamisen tekniseksi ohjaajaksi kyläverkonkin suunnitellut Veijo Luoma.

Loppupalvesta tilattiin valokaapelikelat ja betoniset kaivonrenkaat. Puumalan koululla järjestettiin keväällä kyläverkoilta liittyjille. Varsinainen kaapelin auraaminen maahan aloitettiin vasta 22.7, kun työ olisi yhdistyksen puolesta voinut alkaa jo keväällä. Aurasurakoitsijoilla oli sesonkikiireitä - yksi teki töitä Korpelan Voimalle ja toinen oli metsäojatyömaalla. Urakoitsijoiden saaminen työmaalle oli vaikeaa. Seutukunnan muut kyläverkot olivat valinneet myös samoja urakoitsijoita omille työmailleen. Maakunnan vähäisen aurasukapasiteetin käyttö olisi pitänyt koordinoida paremmin, asettaa aikatauluja ja tehdä sopimuksia. Tämä työ olisi pitänyt tehdä kyläverkkojen yhteisen kilpailutuksen yhteydessä syksyllä 2004.

Auraukset saatiin valmiiksi kokonaan syyskuun lopulla. Hanketyöhön kuuluvaa talkooväkeä oli varsin helppo saada tarvittaessa. Pääosa talkootyöstä tehtiin auraukseen liittyen. Talkootyötä kertyi tarvittavan 5000 euron edestä.

Kuituhitsaukset valmiilla kaivoilla alkoivat 26.9. 2005, kun samanaikaisesti asennettiin maahan vielä puuttuvia kaivoja. Liittyjiltä tulevat kaapelit hitsattiin yhteen betonisen kaivonrenkaan sisälle. Maan alle jäävän kaivon kautta on mahdollista liittyä kyläverkkoon myöhemmin. Kaivoilta kaapelit menevät maan alla aurattuna kyläverkkojen solmupisteisiin, jotka sijaitsevat Puumalan koululla ja Nikulan Ravikoulun asuntolan teknisessä tilassa. Kuituhitsari aloitti kaivojen jälkeen pari viikkoa

kestäneet solmupisteiden hitsaukset. Hitsaukset liittyjien kotona alkoivat viikolla 50 ja kaikki hitsaukset olivat valmiit viikolla 3 vuoden 2006 alussa. Pari hitsauksen korjaustyötä tosin ilmeni vielä hankkeen edetessä. Kuten kaapelin aauraajia myös kuituhitsauksen osaaajia on maakunnassa kovin harvassa. Hitsaustyö ei aikataulullisesti edennyt ajatellulla tavalla, vaan viivästyi. Kyläkeidas ry:n hallitus (ohjausryhmä) hakikin jatkoaikaa hankkeelle 30.6.2006 saakka.

Ensimmäinen toimiva verkkoyhteys kytkettiin 12.1.2006 ja kaikki yhteydet olivat pääosin valmiina maaliskuussa 2006. Loppuosa liittyjistä kytkettiin vasta kesän kynnyksellä, kun kaikilla liittyjillä ei ollut valmiutta yhteyden muodostamiseen aiemmin. Yhteyden asentaja hoiti samalla liittymäsopimukset kuntoon ja jakoi halukkaille VoIP -puhelinnumerot.

Kyläkeidas ry haki hankkeen hyväksyttäviin kustannuksiin liitettäväksi myös langattoman tukiaseman, virustorjuntalisenssin, back-UPS:n, verkkokortin ja IP-puhelimen. Pohjanmaan TE-keskus hyväksyi hankkeeseen kuuluvaksi 13.10.2005 annetun päätöksen mukaan kuitenkin vain IP-puhelimen, back.UPS:n ja verkkokortin.

IP puhelimet oli kilpailutettu yhteiskilpailutuksena jo vuoden 2005 puolella ja ne tilattiin taloustilanteen paremmin selvitessä alkutalvesta 2006. Toimitus oli kovin pitkäkestoinen ja puhelimet (32 kpl) jaettiin vasta kesäkuun alussa. Loka-marraskuussa 2005 oli jaettu UPS:t (37 kpl). Muutama verkkokortti asennettiin samalla kun yhteyksiä muodostettiin.

Erlaisia jälkitöitä tehtiin maastossa koko hankkeen kestäessä. Tien reunaa auratessa nousi pinnalle kiviä, jotka kuljetettiin pois. Syntyneitä kuoppia peitettiin murskeella ja tasattiin. Kaivinkone viimeisteli aurausten jälkiä tienluiskissa ja ojissa sekä peitti betonikaivot maastossa. Kahta kaivoa jouduttiin nostamaan korkeammalle uudella renkaalla, koska keväinen pohjavesi uhkasi hitsauksia. Yksi kaivonrenas jouduttiin vaihtamaan peltiseen laitekaappiin, koska kaivon alue oli kokonaan veden peitossa keväällä. Jatkuva tilanne jäätymiseen voi vaurioittaa kaapeleita. Maastossa olevat 10 liitoskaivoa ja lenkit merkattiin maastoon paaluilla. Kaapelit suojattiin ja kiinnitettiin Kivisillan ja Nikulan sillan alusrakenteisiin.

Hankkeen kestäessä työnjohtaja videoi työn etenemistä ja otti valokuvia. Kesäkuussa 2006 päivitettiin kyläverkon suunnitelmat Veijo Luoman toimesta.

Kyläverkkoon liittyi hankkeen puitteissa yhteensä 37 taloutta. Kyläverkon rakenne muodostuu n.30 kilometrin vakokaapeliverkostosta, kahdesta solmupisteestä ja kymmenestä maastossa olevasta liittymäkaivosta, sekä maastoon sijoitetuista lenkistä.

4. Aikataulu

Hanke viivästyi ajatellusta alkuvaiheessa, kun kyläverkkojen esiselvityksen muutokset viivästyttivät varsinaista hankepäätöstä liki 9 kuukautta. Viivettä aiheutti myös auraus- ja hitsauskapasiteetin vajaukset arviolta 5 kuukautta. Alkuperäinen aikataulu olisi muutoin ollut kestoltaan riittävä. Haetun lisäajan puitteissa hanke voitiin toteuttaa. Hankkeen kesto oli lopulta 1.4.2004 - 30.6.2006.

5. Hallinto ja ohjausryhmä

Hankkeen hallinnon hoiti Kyläkeidas ry, joka edelleen hankki kirjapitopalvelut Kappelin Tilikulma Oy:tä. Kyläkeidas ry:n hallitus on toiminut hankkeen ohjausryhmänä ja sen kokoonpano on osittain vaihdellut vuosikokouksessa tapahtuvien valintojen mukaan.

6. Sidosryhmät

Keskeiset sidosryhmät ovat olleet Kaustisen kunta, muut kyläverkkohankkeet, kyläverkkojen esiselvityshanke ja Kyläkase –hanke.

7. Talous

Hankkeen varsinaisesti alkaessa kerättiin liittyjiltä omarahoitusosuudet, haettiin kuntaraha ja TE-keskuksen ennakko. Pohjana oli lisäksi yhdistyksen oma kassa. Toimenpiteillä varmistettiin hankkeen alkuvaiheen rahoitus.

Hankkeen loppupuolen rahoittamiseksi jouduttiin ottamaan Kaustisen Osuuspankista 45 000 euron laina.

Alla on esitelty kyläverkkohankkeen toteutuneet kustannukset ja rahoituksen muodostuminen.

Toteutuneet kustannukset 1.4.2004 - 30.6.2006			
	Hyväksytyt kustannusarvio (€)	Toteuma (€)	Poikkeama %
Rakennuttajan kust.	11 856	13 574	114,49
Ostetut tarvikkeet	54 775	57 984	105,86
Ostettu työsuoritus	58 784	51 956	88,39
Talkootyöt	5 000	4 879	97,58
Yhteensä:	130 415	128 393	98,45

Rahoitus 1.4.2004 - 30.6.2006			
	Myönnetty (€)	Toteuma (€)	Poikkeama €
Eu + valtio.	61 890	60 931	959
Kunta	26 524	26 113	411
Yksityinen	37 000	36 476	651
Talkootyö	5 000	4 879	121
Yhteensä:	130 415	128 393	959

8 Raportointi, seuranta ja arviointi

Hanke raportointiin puolivuositain rahoittajan edellyttämällä tavalla. Ohjausryhmä arvioi hankkeen toteutusta viimeisessä kokouksessaan.

9. Tiedotus

Hankkeeseen osallistuville lähetettiin erillinen tiedote neljä kertaa. Tiedote sisälsi kyläverkkoon rakentamiseen liittyvää informaatioita. Lisäksi järjestettiin tietoturvaan ja verkon tekniikkaan liittyvä tiedotusilta kolme kertaa. Perhunjokilaakso lehdessä oli kaksi uutista ja keskustelua kyläverkkoon ja laajakaistaan liittyen. Hankkeesta tiedotettiin yhdistyksen ja kylän kotisivujen välityksellä.